

Haják Gyula (1924–2015)

Haják Gyula az erdőmérnökök azon generációjához tartozott, akik fiatal felnőttként megszenvedték és túlélték a II. világháború borzalmait, de gyermekkorukat is nehéz, küzdelmes, sokszor

szegénységgel jellemezhető világban éltek.

Mitől lesz egy életút sikeres elismerésre méltó, és példaértékű? Példaértékű az élet minden területén: a családi életében, a szakmai munkában, a barátságban, a sportban és a játékokban egyaránt.

A „kapott”, tanult és szerzett tulajdonságoktól, a Magyaróvári Mezőgazdasági Akadémián oklevelet szerzett apa példájától, a család és a soproni bencés gimnázium nevelésétől, a budapesti műegyetem építész karán töltött időszakától, a háborús katonai szolgálattól, és az ötvenes évekbe átforduló „népi demokráciától” terhelhet soproni diákok meghatározó, emberformáló körülményeitől, vagy az életreszólóan beteljesült szerelemtől?

Haják Gyula elkötelezett, hűséges ember volt, egy életre kötötte kapcsolatait; Istenel, Társsal, Baráttal, a Szakmával, és az Egyesülettel.

1947-ben felvételizett, illetve iratkozott a József Nádor Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem Bányá- Kohó- és Erdőmérnöki Karára, ahol társaival – bár szegénységben és mostoha körülmények között –, de az újjáéledés reményében kezdtek diák életüket. Hamar kiderült azonban, hogy az új ideológia számára megbízható káderek képzése az elsődleges politikai cél. A már valétáló évfolyam egy negyedét kirúgták. Jellemző volt Haják Gyulára, az igaz barátira (akit valamilyen véletlen folytán elkerült ez a sors), hogy az oly nagyon vágyott főiskolai végzettségét fel akarta adni, csatlakozni akart a kirúgottakhoz. Csak avval lehetett megváltoztatni szándékát, hogy „*rejtvé és pozícióba kerülve többet tebet barátiaért, mintha megbélyegzett sorstárs lenne.*” Még hatvan évig módja volt e barátok körével rendszeresen együtt tarokkozni.

Kiemelkedő volt a sport (ezen belül a labdarúgás) iránti önzetlen elkötelezettsége. Hallgató korában a SMAFC Labdarúgó Szakosztályának vezetője volt (nem melleleg a védelem oszlopa is), ezért a 150 éves sportegyesületi jubileumkor Emlékplakettet kapott az Egyetemtól. Egészen nyugdíjba vonulásáig aktívan futballozott (!) a minisztérium amatőr csapatában. (Haláláig állandó bérlete volt a ferencvárosi stadionban).

1951-ban valétált, 1952-ben diplomázott Sopronban, az akkori Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Karán. A főiskolán még jórészt a selmecbányai oktatói gárda – nemzetközileg is elismert – képviselői képezték őket igényes, pontos, a munkaerőpiacon konvertálható tudású mérnökökké, Haják Gyula ezen felül átlagon felüli idegen nyelvismerettel is rendelkezett. Ezek birtokában

szolgált szakmánkat hosszú aktív és nyugállományú pályafutása során, mindig szerényen, bármilyen beosztásban és körülmények között. Szakmánk műszaki, mérnöki oldala vonzotta, ami a második világháború utáni időszakban különösen nagy jelentőséggel bírt az erdőgazdálkodás műszaki feltevéleinek megteremtése területén. Az egyetemi évek után Pusztavámon üzemegység-vezető-helyettes, majd Székesfehérváron az erdőgazdasági egyesülés műszaki osztályának dolgozója, később az Erdőgazdasági Építőipari Vállalatnál építészvezető. 1954-től az Országos Erdészeti Főigazgatóság Műszaki Beruházási Főosztályán, majd 1967-től a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumban dolgozott különböző, de mindig a műszaki területhez kötődő beosztásokban. 1979-től vezette a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatal Műszaki Fejlesztési Osztályát, ahonnan 1984-ben vonult nyugdíjba. Nyugdíjaként is még több mint húsz évig, 2005 végéig aktívan dolgozott különböző erdészeti szervezetek alkalmazásában. A műszaki terület mellett nyelvtudását is kamatoztatta, például amikor angol és francia szakmai anyagok fordítását készítette el az erdészeti igazgatás számára.

Munkássága során megalapozott és kitarító szakmai elkötelezettséggel helyes irányba vezette az erdőfeltárás és az erdei vasutak ügyét. Nagy szerepe volt abban, hogy a lehetőségekkel élve magas színvonalú műszaki minőségben nőtt az erdei feltáróút-hálózat. Az utak állami támogatását csak a műszakilag és gazdaságilag megfelelő tervek engedélyezése alapján lehetett elnyerni. Ennek a rendszernek a kidolgozásában és működtetésében alapvető érdeme volt. Támogatta az erdőfeltárás tervezésének intézményesített rendszerét. Jó szakmai kapcsolatban állt az erdészeti tervező irodával (Erdőterv és jogutódja az Erfaterv). Országszerte részt vett az erdőgazdaságok építési beruházásainak előkészítésében, engedélyeztetésében.

Mint műszaki szakember, mérnöki igényességet követelt meg a tervezésben és a kivitelezésben egyaránt.

Az akkoriban nagy jelentőséggel bíró vasúti szállítás szervezésében szerepet játszó Szállítási Tanácsban képviselte az erdészet érdekeit. A szűkös szállítási kapacitások időszakában nagy szerepe volt az erdőgazdaságok működése szempontjából alapvetően szükséges vagon- és tehergépjárműkapacitás biztosításában. Később az import gépek beszerzéséhez szükséges feltételek (pl. megfelelő mennyiségű valuta rendelkezésre állása) megteremtésében végzett jelentős munkát.

Közreműködésével sikerült az Állami Erdei Vasutakat rendezett és működőképes formában az állami erdőgazdaságok kezelésében fenntartani. A kisvasutak faanyagszállítási funkciójának visszaszorulásakor aktívan segítette a turisztikai funkcióknak megfelelő átalakításokat, a kisvasutak profilváltását.

Kiemelkedően jó kapcsolatokat ápolt a közúti és vasúti közlekedés állami intézményeivel. Jó emberi kapcsolatairól révén is biztosította a sikeres együttműködést az erdészeti feltárás érdekében. Véleményére hallgattak és elismerték szakmai tudását, az er-

dőfeltárás területén iskolateremtő egyéniségként emlékeznek meg róla.

Nemzetközi kapcsolatainak legfontosabb állomása a FAO/ECE/ILO (Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Világszervezet/Európai Gazdasági Bizottság/Nemzetközi Munkügyi Szervezet) vegyesbizottság munkájában való részvétel. Ez a Vegyesbizottság a háború utáni időszakról kezdve kiemelkedő szerepet játszott az erdészeti műszaki fejlesztés és munkavédelem területén. Minisztériumi munkája során több országnak volt reláció felelőse, 1972-ben az ő szervezésében valósult meg a nemzetközileg is nagy sikerű Erdőfeltárási szimpózium.

Az egyesületi élet mindig kiváló terepet jelentett számára szűkebb szakterülete aktuális kérdéseinek megvitatására, egyes kérdésekben álláspontja kialakítására és hatékony képviselőre. Az Országos Erdészeti Egyesületben az Erdőfeltárási és az Erdei Vasutak Szakosztálya, majd a Szeniorok Tanácsa munkájában vállalt folyamatosan aktív szerepet. Az a személyiség volt, aki gyakorlati szakmai tapasztalatait az egyesületi élet adta lehetőségeken keresztül sosem volt rest kollégáival, munkatársaival megosztani. Az Erdőfeltárási Szakosztálynak 1959-74 között, az Erdei Vasutak Szakosztályának 1975-79 között titkára volt. Ebben az időszakban a szakosztályok többek között számos szakmai programot szerveztek a stabilizációs útpályák megismertetésére, kezdeményezték az erdei vasutak fejlesztési koncepciójának kidolgozását. Az OEE tagsága 1987-ben Bedő Albert Emlékéremmel ismerte el Haják Gyula addigi munkásságát. Egyesületi tevékenysége azóta is aktív volt, az ezredforduló után a Szeniorok Tanácsának titkáráként is tevékenykedett.

A magyar erdészetben, kiemelkedően az erdőfeltárás területén kifejtett tevékenysége, ezzel kapcsolatban egyesületi szervező munkássága és emberi tulajdonságai egyaránt méltóvá tették őt a legmagasabb egyesületi kitüntetésre, 2014 óta az Egyesület ÖRÖKÖS TAGJA. Most már mindörökké.

**Dr. Marjai Zoltánné
Holdampf Gyula
Wisnovszky Károly
OEE**

Béky Albert (1939–2015)

Béky Albert tagja volt az Erdészeti Tudományos Intézet intenzív fejlődési időszakát kialakító és a tudományos eredmények gyakorlati átadását megalapozó közösségnek.

1939-ben a kárpátaljai Bustyaházán született. 1963-ban szerezte meg erdőmérnöki oklevelét Sopronban. Már diplomamunkájával kijelölte kutatási irányvonalát, amelyben a sárvári (Farkaserdei) és a soproni hegyvidéki gyertyános-kocsánytalan tölgyesek szerkezetét, fatermését és erdőművelési vonatkozásait vizsgálta, hasonlította össze. Végzés után rövid

ideig a Somogyi Erdőgazdaságnál volt gyakornok. 1964. május 16-án kezdett dolgozni az Erdészeti Tudományos Intézet Sárvári Kísérleti Állomása Erdőnevelési és Fatermési Osztályán tudományos segédmunkatársként. 1965-ben tudományos munkatársnak, majd 1974-ben tudományos főmunkatársnak nevezték ki. 1984-ben a Sárvári Kísérleti Állomás igazgatóhelyettese lett. 2001. augusztus 23-án vonult nyugdíjba.

A közel 40 éves kutatói munkássága során sokféle feladatot látott el eredményesen. Eredményeinek többsége a gyakorlatba beépülve ma is részét képezi a szakmának megalapozó biztos tudásnak. Ezek közül ki kell emelni a gyertyánosok, gyertyános-tölgyesek, kocsánytalan tölgyesek, cseresek faterméstani, állományszerkezeti és erdőnevelési eredményeit. Ennek során munkatársaival előbb létrehozták az országos kísérleti hálózatot, majd ezek többszöri felvételeiből kidolgozták a fenti állománytípusokra a fatermési táblákat, növedéktáblákat és erdőnevelési modelltáblákat. Munkásságának fontos eredménye volt a szerkesztésével megjelent *Tölgy termesztése és hasznosítása* kézikönyv, amely az 1989-es kiadása óta az utolsó átfogó, tudományos igényű megírt, egyúttal gyakorlatias ismereteket közlő tölgyekkel foglalkozó összefoglaló munka.

Jól képzett, magabiztos ismeretekkel rendelkező, eredményesen dolgozó kutató volt. Munkáját elhivatottan és szakmaszeretettel végezte. Gyakorlatias, az aktuális divatoktól mentes hozzáállását, tapasztalatát, tudását igyekezett a fiatal kutatógenerációknak átadni. Az önzetlenség végigkísérte az életútját. Sokan, sokat köszönhetnek neki. Mindezt derűvel, mosolyogva, segítőkészen, érdek nélkül tette. Munkássága nagyban hozzájárult a mai kutatások megalapozásához. Hagyatékának jelentős része ma is hasznosul, munkáját sokan, sok szempontból folytatják.

Köszönjük nagylelkű, mindig segíteni akaró barátságodat! Emléked megőrizzük!

dr. Borovics Attila

Berényi Gyula (1948–2015)

Mély fájdalommal és megdöbbenéssel értesültünk, hogy szeretett barátunk, kedves kollégánk, Berényi Gyula, az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének főtíkára 67 éves korában váratlanul elhunyt. Gazdag munkásságát, tevékeny életútját nehéz hiánytalanul bemutatni. 1948. június 22-én született Budapesten. Korán eldöntötte, hogy a természethez kapcsolódó munkahelyen szeretne dolgozni, így került 1966. augusztus 20-án az Erdészeti Tudományos Intézetbe, ahol kutatási segédként kezdte meg pályafutását.

Már 1967-ben Kiváló Dolgozó oklevelet kapott. 1968. január 1-jétől a Budakeszi Kirendeltség Erdővédelmi és Vadgazdasági Osztályán műszaki ügyintéző volt. 1970-ben a szegedi Erdészeti Technikumban erdőszelvényes képzést szerzett és orosz nyelvből is középfokú állami nyelvvizsgát tett. 1971-től tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek. Átszervezések következtében az Erdővédelmi, majd az Erdősítési Osztályra került. Szakmai tevékenységéért többször (1974-ben és 1976-ban) részesült Kiváló Dolgozó kitüntetésben. 1982. december 1-jén személyzeti vezetővé nevezték ki. 1986-ban 20 éves munkásságát Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetéssel ismerték el. 1996. március 1-jén az Igazgatási Osztály vezetője lett.

Az ERTI-ben eltöltött évek alatt számos kutatási téma résztvevője, hajtómotorja volt. Többek között vadkárelhárítással,

majd a fenyvesek országos egészségi állapotának a felmérésével foglalkozott. Számos erdővédelmi eljárás üzemi méretű kísérleteinek szervezését végezte, kiemelten foglalkozott a légi erdővédelmi eljárások kialakításával. Később, erdősítéstechnológiai kutatási feladatokkal kapcsolatos szervezést, azok bonyolítását végezte az ország számos területén. Részt vett az országos vadkárelmérésben, kiemelten a Mátra, Nyugat-Bükk és a Kiskunság északi részén. Önálló feladatként bekapcsolódott a nyírségi akácokhoz szép számmal található törzsfák felvételezésébe. Elgondolása alapján 1989-ben kezdték meg a közönséges dió erdőszelvényes hasznosításával kapcsolatos országos szintű, OTKA és OMF által finanszírozott kutatásokat, amelyek lezárásaként kézikönyvet jelentettek meg *Dióból erdőt* címmel. Ehhez kapcsolódott egy 30 perces angol-magyar nyelvű oktatófilm elkészítése is.

1997-től, két éven keresztül a Munkügyi Minisztérium közmunkatanácsának állományában szervezte és irányította az országos erdőszelvényes közmunkaprogramot. Rengeteget dolgozott, szervezett, járt az országot. 1999-től, három éven át a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Rektori Hivatalának Titkársági Osztályát vezette. Az óriási egyetem adminisztrációját is a rá jellemző könnyedséggel, közvetlenséggel kezelte, irányította. Időközben a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemen okleveles humánszervező diplomát szerzett. Diplomamunkáját a szívéhez kötött Szabolcs-Szatmár-Bereg megye foglalkoztatási helyzetének témakörében írta meg. 2002-ben visszatért szeretett munkahelyére, az Erdészeti Tudományos Intézetbe, ahol 2010-ig, nyugdíjba vonulásáig az intézet titkárságvezetői munkakörét töltötte be.

Nyugdíjaként újra aktív szerepet vállalt a szakszervezetben is. Munkáját, szervezőképességét el- és felismerve 2014. május 8-án az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének főtíkárává választották. Pályája során megkapta az Alföldi Erdőkért és a Vadas Jenő-Emlékérmét is.

Vannak emberek, akik egész életükben problémákat gerjesztenek, hogy azokat halálukig ne tudják megoldani, és vannak, akik megoldják nemcsak a saját, de mások gondjait is; nagy szívvvel, szeretettel, nem szűnő segíteni akarással. Ilyen voltál Te is, a véredben volt az emberekkel való foglalkozás, mások támogatása. Nemcsak barát voltál, de valahol családtag is, mert az a család, aki megismert, rögvést befogadott, mintha ezer éve ismert volna. Nem láttam olyan embert, akivel ne értettél volna szót. Ritka ajándék ez a mi századunkban. Ezt az ajándékot már nem tudod megosztani velünk, váratlanul ellobbantál, eltűntél közülünk.

Két nappal a halálad előtt, július 21-én még azt terveztük, hogy együtt meglátogatjuk a több mint 20 éve Tápiószálon létrehozott dióskert, de nem tudom, eljutunk-e oda valaha. Nincs, aki megszervezze, nincs, aki összehozza minket.

Nagyon hiányozni fogsz Gyuszikám!

dr. Sárvári János

